

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως

389/1986,

Της Ολομελείας των Νομικών Συμβούλων
της Διοικήσεως

Συνεδρίασις της 16 Μαΐου 1986

Σύμβουλοι: Α. Παπίδας, Συντονιστής, Ε. Κουρ-
τικήνης, Δ. Παπανικολάου, Γ. Σγουρίτσας, Ε. Σαρακηνός,
Α. Καμπίτσης, Ε. Οικονόμου, Β. Ρεντζεπέρης, Στ. Κωστα-
ρόπουλος, Α. Παπαντωνόπουλος, Ν. Τριανταφύλλου, Α. Χρυ-
σαφθακόπουλος, Ι. Ίακωβάκης, Μ. Βεικής, Ε. Κορου-
γένης, Δ. Διαμαντόπουλος, Π. Κυριαζής, Δ. Παπαπετρό-
πουλος, Α. Κομισσόπουλος, Κ. Παπακώστας, Π. Καμαρινέας,
Αγγ. Βουδούρης, Β. Κολοβός, Ρ. Αντωνανκόπουλος, Σύμβουλοι.

Ερώτημα: Α20/25Ι/2 'Απριλίου 1986 της
Διευθύνσεως 'Ασφαλίσεως ΙΚΑ

Περίληψις ερωτήματος: 'Εάν ή διά τοσ
άρθρου τρίτου τοσ Ν. 1305/1982 γενομένη επέκτασις
της ασφαλίσεως τοσ ΙΚΑ εις άπασαν τήν 'Ελλάδα
έκτείνεται καί εις τήν περιοχήν τοσ 'Αγίου Όρους.

Ι.-Τό άρθρ. 105 τοσ Ισχύοντος Συντάγματος,
διά της παρ. Ι όρίζει, ότι ή περιοχή τοσ 'Αγίου
Όρους "είναι κατά τό άρχαϊον τούτου προνομιακόν
καθεστώς αυτοδιοίκητον τμήμα τοσ 'Ελληνικοσ Κράτους,
τοσ όπολου ή κυριαρχία παραμένει άθικτος έπ'αυτοσ.

ΗΚΕ - ./.
41

Ἐξ ἀπόφωτος πνευματικῆς τῷ Ἁγίῳ Ὄρει διατελεῖ
ὑπὸ τὴν ἄμεσον δικαιοδοσίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρ-
χείου . " Ἡ παρ. 2 ὀρίζει, ὅτι ἡ διοίκησις ἀσκειῖται
ὑπὸ ἀντιπροσώπων τῶν εἴκοσιν Ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου
Ὄρους, ἀπαγορευομένης τῆς μεταβολῆς τοῦ καθεστώτος
τοῦ διοικητικοῦ συστήματος καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν
Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Ἡ παρ. 3 παρέχει ἐξουσιο-
δοτήσιν διὰ τὸν λεπτομερῆ καθορισμὸν τοῦ καθεστώτος
τῆς αὐτοδιοικήσεως καὶ τοῦ τρόπου λειτουργίας αὐτοῦ.
Ὁ καθορισμὸς αὐτός θά γίνῃ διὰ Καταστατικοῦ Χάρτου
τοῦ Ἁγίου Ὄρους, τὸν ὁποῖον θά συντάξουν καὶ θά
ψηφίσουν αἱ εἴκοσιν Ἱεραὶ Μοναί, θά ἐπικυρώσουν δέ
τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἡ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων.

2.- Εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ἐξουσιοδοτήσεως ταύτης,
ἐξεδόθη τὸ Ν. Δ. τῆς 10/16 Σεπτεμβρίου 1926 περὶ Κατα-
στατικοῦ Χάρτου τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Ὁ Καταστατικὸς
Χάρτης τοῦ Ἁγίου Ὄρους, οὐδέν διαλαμβάνει περὶ
κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἐργαζομένων εἰς τὴν
περιοχὴν τοῦ Ἁγίου Ὄρους καὶ διότι ἦτο θέμα ἐκτὸς
ἐξουσιοδοτήσεως, ἀλλὰ καὶ διότι, ὡς κοινὸς νόμος, ἦτο
πρόωρον τότε νὰ ἀντιμετωπίσῃ τοιοῦτον θέμα.

3.- Ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὸ ἀρθρ. 105 τοῦ Συν-
τάγματος, τὸ προνομιακὸν καθεστὼς τοῦ Ἁγίου Ὄρους
περιορίζεται μόνον εἰς τὴν ἀναγνώρισιν αὐτοδιοικήσεως,
"κατὰ τὸ ἀρχαῖον προνομιακὸν καθεστὼς", προσδιοριζο-
μένης δέ λεπτομερῶς ὑπὸ Καταστατικοῦ Χάρτου καὶ εἰς
τὴν, ἐξ ἀπόφωτος πνευματικῆς, ὑπαγωγὴν αὐτοῦ εἰς τὴν

Π. 1.
71

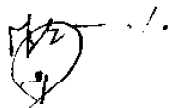
Άμεσον δικαιοδοσίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Κατά τὰ λοιπά, ἡ κυριαρχία τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους "παραμένει ἄθικτος ἐπ' αὐτοῦ", μὴ ἀναγνωριζομένης αὐτονομίας εἰς τὸ Ἅγιον Ὅρος. Νόμος, δηλαδή, τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους πού δέν θίγει τὸ πνευματικόν στοιχεῖον τοῦ Ἁγίου Ὁρους, οὔτε τὴν αὐτοδιοίκησιν αὐτοῦ, ἔχει πλήρη ἰσχύν καί εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ὡς εἰς τὴν λοιπὴν ἐπικράτειαν, ἐκτός ἂν ἐξ αὐτοῦ τοῦ νόμου προκύπτει διάφορος βούλησις τοῦ νομοθέτου.

4.- Τὰ ὅρια τῶν ἐννοιῶν τοῦ πνευματικοῦ στοιχείου καί τῆς αὐτοδιοικήσεως τοῦ Ἁγίου Ὁρους εἰς τὰ ὁποῖα δέν δύναται νὰ ὑπερσέλθῃ ὁ κοινὸς νομοθέτης, ὡς ἐκ τῆς συνταγματικῆς προστασίας αὐτῶν, δέν προσδιορίζονται σαφῶς καί πολλάκις δημιουργοῦνται ἐρμηνευτικὰ προβλήματα, ἂν νόμος συγκεκριμένος θίγῃ τὸ πνευματικόν στοιχεῖον ἢ τὴν αὐτοδιοίκησιν τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Θὰ πρέπει δέ νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι νόμος πού αἶρει τὰς προϋποθέσεις τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς καί τοῦ μοναχισμοῦ τοῦ Ἁγίου Ὁρους, θίγει τὸ πνευματικόν αὐτοῦ στοιχεῖον καί ὡς ἐκ τούτου ἀντίκειται πρὸς τὸ ἄρθρ. 105 τοῦ Συντάγματος, ἀφοῦ, χωρὶς θρησκευτικὴν ζωὴν καί μοναχισμόν, δέν νοεῖται τὸ συνταγματικῶς προστατευόμενον πνευματικόν στοιχεῖον τοῦ Ἁγίου Ὁρους. (Ν. Ἀντωνοπούλου, Ἡ Συνταγματικὴ Προστασία τοῦ Ἀγιορειτικοῦ Καθεστώτος, 1958, Σ. Ε. 1093) 1936 μὲ ἔκθεσιν εἰσηγητοῦ Σολιώτη,

115

εις Θέμιδα 1937,σελ.65 επ.,Σ.Ε.1267/1966,869/1967
3172/1973,Ν.Σ.Κ.554/1981,ένθα καί λοιπά (παραπομπά).

5.- 'Η διατύπωσις τοῦ ἄρθρου τρίτου τοῦ Ν.1305/
1982, κατά τήν ὅποιαν ἡ ἀσφάλισις τοῦ ΙΚΑ ἐπεκτε-
νεται εἰς ὅλην τήν Χώραν, δέν ἀφήνει ἀμφιβολίαν,ὅτι
συμπεριλαμβάνει καί τήν περιοχὴν τοῦ 'Αγίου Ὁρους,
ὡς ἀποτελοῦσαν τμήμα τῆς Χώρας,ἐντός τοῦ ὁποίου
ἐκτείνεται ἡ κυριαρχία τοῦ 'Ελληνικοῦ Κράτους. 'Εν
ᾧ φεῖ δέ τοῦ ὅτι εἰς τήν περιοχὴν τοῦ 'Αγίου Ὁρους
ἐκτείνεται ἀναμφιβόλως ἡ 'Ελληνική κυριαρχία,δέν
ὑφίσταται λόγος οὐλοδήπου νόμος,νὰ ὀρίσῃ εἰδικῶς
ὅτι ἐφαρμόζεται καί εἰς τήν περιοχὴν τοῦ 'Αγίου
Ὁρους. 'Εάν ὁ νόμος ἐσκόπη τήν μὴ ἐφαρμογὴν του,
ᾧ φεῖλε νὰ ὀρίσῃ τοῦτο ρητῶς, ὥστε ἡ ἀνυπαρξία τοιαύ-
της διατάξεως τεκμαίρει τήν ἰσχύν καί εἰς τήν περιο-
χὴν τοῦ 'Αγίου Ὁρους. 'Εξ ἄλλου ,ἡ ἐπέκτασις τοῦ
ΙΚΑ εἰς τήν περιοχὴν τοῦ 'Αγίου Ὁρους,δέν δημιουρ-
γεῖ ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ὑφιστάμενον προνομιακὸν καθε-
στῶς αὐτοῦ,τῆς ἐπεκτάσεως ταύτης μὴ διγούσης τὸ
πνευματικὸν στοιχεῖον ἢ τήν αὐτοδιοίκησιν τοῦ 'Αγίου
Ὁρους. 'Η ἐπέκτασις μάλιστα τῆς ἀσφάλισις καί εἰς
τήν περιοχὴν τοῦ 'Αγίου Ὁρους ἀπετέλει καί συνταγμα-
τικὴν ὑποχρέωσιν, θεσπιζομένην διὰ τῆς παρ.4 τοῦ
ἄρθρ.22 τοῦ Συντάγματος,κατά τὸ ὅποιον, "τὸ Κράτος
μεριμνᾷ διὰ τήν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν τῶν ἐργαζο-
μένων". 'Η ἐξαίρεσις δέ τυχόν τῶν ἐργαζομένων εἰς
τὸ "Ἅγιον Ὄρος θά συνίστα καί παράβασιν αὐτῆς

της διατάξεως, αλλά και παράβασιν της αρχής της Ισότητας,
έπίσης προστατευομένης διά του άρθρ. 4 του Συντάγμα-
τος.

6.- Κατά ταύτα, ή 'Ολομέλεια των Νομικών Συμβούλων
της Διοικήσεως, επί του έν αρχή και έν περιλήψει κατα-
χωριζομένου έρωτήματος, άπεφάνθη όμοφώνως καταφατικώς.

Ο Νομικός Σύμβουλος

Γεώργιος Σγουρίτσας

Γεώργιος Σγουρίτσας

ΕΙΣΠΡΗΘΗΚΕ

21-3-86

ΑΕ. ΠΑΠΑΔΗΣ ΠΑΤΗΔΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ